

Dönem : 3

Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 714

Tek İşçinin Taşıyabileceği yükün en çok ağırlığı hakkında 127 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Çalışma ve Dışişleri Komisyonları raporları (1/632)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1414/2595

20 . 3 . 1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 14 . 3 . 1972 tarihinde kararlaştırılan «Tek İşçinin Taşıyabileceği Yükün En çok Ağırlığı hakkında 127 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin uygun bulunduğu dair kanun tasarısı» ile gerekçesi ve eki Sözleşmenin suretleri ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Prof. Dr. Nihat Erim

Başbakan

Tek işçinin taşıyabileceği yükün en çok ağırlığı hakkında 127 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısının

GEREKÇESİ

Bu Sözleşme üyesi olduğumuz Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1967 Haziran ayında yaptığı 51 nci Milletlerarası Çalışma Konferansında kabul edilmiş, bugüne kadar Teşkilâtın üyelerinden (8) ülke tarafından onaylanmıştır.

Sözleşme, ağırlığı tamamiyle tek işçi tarafından çekilen yükün taşınmasında gözetilecek genel esasları vazetmekte, bu cümleden olmak üzere, işçiye sağlık ve güvenliğini tehlikeye maruz bırakacak ağırlıkta yük taşınmaması, bu kabil işlerde çalışan işçilere gereken uyarma ve eğitim yapılması, imkân dahilinde olan hallerde yüklerin taşınmasını tahdit veya kolaylaştırmak üzere teknik araçlar kullanılması ve nihayet kadın ve çocuk işçilerle kâhil erkek işçiler arasından farklar gözetilmesi gibi hususlar belli başlı hükümler olarak Sözleşmede yer almaktadır. Sözleşmenin 1 nci maddesinde deyimlerin tarifi yapılmakta, 2 nci maddesinde de kapsamı tayin ve tespit olunmaktadır.

Sözleşmenin öngördüğü prensipler her bakımdan mevzuatımızla karşılanabilecek niteliktedir.

Bilindiği üzere, 1 . 1 . 1969 tarihinde Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulması kararlaştırılan 6/11172 sayılı Ağır ve Tehlikeli İşler Tüzüğünde, ek cetvelin 90 nci sıra numaralarında, nakliyat işleri ağır ve tehlikeli işlerden sayılmakta, araçsız olarak 25 kilonun üstünde bir ağırlığın taşınması, yüklenmesi ve boşaltılmasında 16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş çocukların çalıştırılmaları yasaklanmaktadır. Aynı tüzüğün 91 nci sıra numarasında kâhil erkek bir işçinin araçlı olarak taşıyabileceği ağırlık bakımından kabul edilen ilk had

50 kilonun yukarisından başlamaktadır. Araçsız olarak kâhil bir erkek işçi için kabul edilen Milletlerarası norm ise 55 kilodur.

Diğer taraftan, işçiler tertiplenen seminerler, çıkarılan broşür ve afişlerle daima uyandırılmakta, eğitime gerekli önem verilmektedir. Sözleşme, iş teftiş mekanizmasının uygulandığı iktisadî faaliyet sektörlerini kapsadığına göre, kapsam bakımından da bir ayrıklık bulunmamaktadır.

Bu duruma göre, ülkemizde bu konuyla ilgili mevzuat, Sözleşmede yer alan prensiplerle gelişmemekte, aksine, daha da ileri hükümler ihtiva etmektedir. İzah olunan sebeplerle Sözleşmenin ülkemiz tarafından da onaylanmasında hiçbir sakınca mütalaa edilmemektedir.

Çalışma Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Çalışma Komisyonu
Esas No: 1/632
Karar No: 10

6 . 4 . 1972

Yüksek Başkanlığa

Tek işçinin taşıyabileceği yükün en çok ağırlığı hakkında 127 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin uygun bulunduğu dair olan kanun tasarısı Komisyonumuza havale olunmakla ilgili Bakanlık temsilcisi de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu :

Sözleşme mahiyeti itibarıyla, ağırlığı tek işçi tarafından en fazla taşınacak yükün miktarının tespiti ile işçinin sağlık ve güvenliğini bir tehlikeye maruz bırakmamak ve imkân dahilinde yüklerin taşınmasını tahdit ve kolaylaştırmak üzere araçlar kullanılması, kadın ve çocukların yetişkin erkek işçiler arasındaki farkların da gözetilmesini istihdaf eden Sözleşmenin tasdikine mütedair «Milletlerarası Sözleşmeye» katılmamızın uygun bulunduğu dair kanun tasarısı Komisyonumuzca yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Kayseri
Enver Turgut

Sözeü
İzmir
Burhanettin Asutay

Adana
Emir Halil Postacı

Bursa
Ertuğrul Mat

Bursa
Kasım Önadım

Çankırı
Arif Tosyalıoğlu

Kocaeli
Vehbi Engöz

Yozgat
Abdullah Baştürk

Dışışleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışışleri Komisyonu
Esas No. : 1/632
Karar No. : 18

30 . 6 . 1972

Yüksek Başkanlığa

Tek işinin taşıyabileceği yükün en çok ağırlığı hakkında 127 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin uygun bulunduğu dair kanun tasarısı, ilgili bakanlıklar temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde cereyan eden müzakere ve ilgili temsilcilerin de verdikleri mütemmim izahat neticesinde tasarı, prensip itibarıyla Komisyonumuzca da müspet mütalaa olunarak aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Ankara
O. Alp

Sözcü
İstanbul
O. Kabibay

Kâtip
Balıkesir
A. İ. Kırmızı

Adana
K. Satır

Afyon K.
R. Çerçel

Bursa
C. Külâhlı

Çankırı
H. Dağlı

Diyarbakır
B. Eğilli

İstanbul
S. Orkunt
İmzada bulunamadı.

İstanbul
N. İ. Tokgöz
İmzada bulunamadı.

İstanbul
M. Yardımcı

İzmir
Ş. Adalan

Konya
T. Y. Öztuna

Maraş
M. N. Çuhadar

Zonguldak
F. Fırat

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Tek işçinin taşıyabileceği yükün en çok ağırlığı hakkında 127 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı 51 nci Genel Konferansı tarafından 28 Haziran 1967 tarihinde kabul edilen «Tek işçinin taşıyabileceği yükün en çok ağırlığı» na dair 127 sayılı Sözleşmenin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

14 . 3 . 1972

Başbakan <i>Nihat Erim</i>	Devlet Bakanı <i>D. Kitaplı</i>	Devlet Bakanı <i>A. İ. Göğüş</i>	Devlet Bakanı <i>İ. Karaöz</i>
Devlet Bakanı <i>İ. Öztrak</i>	Adalet Bakanı V. <i>H. Bayülken</i>	Millî Savunma Bakanı <i>F. Melen</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Kubat</i>
Dışişleri Bakanı <i>Ö. H. Bayülken</i>	Maliye Bakanı <i>S. N. Ergin</i>	Millî Eğitim Bakanı V. <i>M. Öztekin</i>	Bayındırlık Bakanı <i>M. Öztekin</i>
Ticaret Bakanı <i>N. Talû</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>C. Aykan</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>H. Özalp</i>	Tarım Bakanı <i>O. Dikmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>R. Danışman</i>	Çalışma Bakanı <i>A. R. Uzuner</i>	Sanayi ve Tek. Bakanı <i>M. Erez</i>	En. ve Tab. Kay. Bakanı <i>N. Devres</i>
Turizm ve Tan. Bakanı <i>E. Y. Akçal</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>S. Bingöl</i>	Köy İşleri Bakanı <i>N. Sönmez</i>	Orman Bakanı <i>S. İnal</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>A. Karaküçük</i>			

TEK İŞÇİNİN TAŞIYABİLECEĞİ YÜKÜN AZAMI AĞIRLIĞI HAKKINDA 127 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'ye davet edilerek orada 7 Haziran 1967'de 51 nci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, toplantı gündeminin 6 nci maddesini teşkil eden, tek işçinin taşıyabileceği yükün azamî ağırlığına dair bazı tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin bir milletlerarası sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra,

1967 yılı Haziran ayının işbu 28 nci günü, azamî ağırlık hakkında 1967 Sözleşmesi şeklinde adlandırılacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder.

Madde : 1

Bu Sözleşmede :

- «Yüklerin bedenene taşınması» deyimi yükün yerden kaldırılması ve yere konulmasını da kapsamak üzere, yük ağırlığının tamamen tek işçi tarafından çekildiği her türlü taşımayı,
- «Yüklerin devamlı olarak bedenene taşınması» deyimi, yüklerin aralıksız olarak veya esas itibarı ile bedenene taşınmasına hasır ve tahsis edilen veya aralıklı olsa bile, yüklerin normal olarak bedenene taşınmasını içine alan her türlü faaliyeti;
- «Genç işçi» deyimi, 18 yaşından küçük bir işçiyi ifade eder.

Madde : 2

- Bu Sözleşme yüklerin devamlı olarak bedenene taşınmasına uygulanır.
- Bu Sözleşme, ilgili üyenin, bir iş teftişi sistemi bulundurduğu bütün iktisadî faaliyet sektörlerine uygulanır.

Madde : 3

Ağırlığı, sağlık veya güvenliği tehlikeye koyabilecek yüklerin işçi tarafından bedenene taşınması talep veya kabul edilemez.

Madde : 4

Üçüncü maddede belirtilen prensibin uygulanmasında, üyeler, işin icra edileceği bütün şartları hesaba katarlar.

Madde : 5

Her üye, hafif olmayan yükleri bedenene taşıma işine ayrılan bir işçinin bu işe verilmeden önce, sağlığını korumak ve kazaları önlemek amacıyla, yararlanılacak çalışma metotları hakkında yeterli bir eğitim görmesi için gerekli tedbirleri alır.

Madde : 6

Yüklerin bedenene taşınmasını sınırlamak veya kolaylaştırmak için, uygun teknik araçlardan mümkün olduğu kadar yararlanılacaktır.

Madde : 7

- Kadınların ve genç işçilerin hafif olmayan ağır yüklerin bedenene taşınması işine verilmesi sınırlandırılacaktır.
- Kadınlar ve genç işçiler yüklerin bedenene taşınmasında kullanıldıkları zaman, bu yüklerin azamî ağırlığı, erkek işçiler için kabul edilen ağırlıktan bariz ölçüde az olacaktır.

Madde : 8

Her üye, mevzuat yoluyla veya millî tatbikat ve şartlara uygun başka bir metotla ve ilgili işçi ve işverenlerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle istişarede bulunmak suretiyle bu Sözleşme hükümlerini uygulama alanına koymak için gereken tedbirleri alacaktır.

Madde : 9

Bu Sözleşmenin resmî onaylama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından teşkil edilecektir.

Madde : 10

1. Bu Sözleşme ancak onaylama belgeleri Genel Müdür tarafından teşkil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağlayacaktır.
2. Bu Sözleşme, iki üyenin onaylama belgesi Genel Müdür tarafından teşkil edildiği tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.
3. Bundan sonra, bu Sözleşme, onu onaylayan her üye için onaylama belgesi teşkil edildiği tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde : 11

1. Bu Sözleşmeyi onaylayan üye onu, ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir devre sonunda Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu Müdürün teşkil edeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih teşkil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.
2. Bu Sözleşmeyi onaylamış olup da, onu bundan evvelki fıkrada sözü edilen on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede öngörüldüğü şekilde feshetme hakkını kullanmayan her üye yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi, her on yıllık devre bitince bu maddede öngörülen şartlar içinde feshedebilecektir.

Madde : 12

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onaylama ve fesih belgelerinin teşkil edildiğini Teşkilâtın bütün üyelerine bildirecektir.
2. Genel Müdür kendisine gönderilen ikinci onaylama belgesinin teşkil edildiğini Teşkilât üyelerine bildirirken, Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında Teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

Madde : 13

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü yukardaki maddelere uygun olarak tescil etmiş olduğu bütün onaylama ve fesihler hakkındaki tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasınının 102 nci maddesine uygun olarak tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

Madde : 14

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu gerekli gördüğü her seferinde, bu Sözleşmenin uygulanması hakkında Genel Kurul konferansa bir rapor sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi konusunun konferans gündemine alınması gerekip gerekmeyeceğini inceleyecektir.

Madde : 15

1. Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni Sözleşme aksini öngörmedikçe,

a) Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onaylanması keyfiyeti, yukardaki 11 nci maddede nazara alınmaksızın ve tadil edici yeni Sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartıyla, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir;

b) Tadil edici yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu Sözleşme üyelerin onaylanmasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onaylayıp da tadil edici Sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için her halde şimdiki şekil ve muhtevasıyla muteber olmakta devam edecektir.

Madde : 16

Bu Sözleşmenin İngilizce ve Fransızca metinleri aynı derecede muteberdir.